

Zkouška nové technické síly

Jára Cimrman

ZKOUŠKA NOVÉ TECHNICKÉ SÍLY

Svěrák:

A teď vás, přátelé, poprosíme o trochu trpělivosti. Jistě víte, že divadlo se

neobejde bez pracovníků, kteří zajišťují jeho chod v zákulisí. My v současné době

potřebujeme novou technickou sílu, a tak jsme dali do novin inzerát. Přihlásilo se

na něj devět uchazečů a my bychom je rádi postupně vyzkoušeli. Vy si možná říkáte, proč tím rušíme představení, proč si je nevyzkoušíme jindy. Ale to máte tak: on

ten člověk nám v prázdném sále tu zkoušku udělá, jenomže pak přijdete vy, publikum, a psychická zátěž mu tak sváže ruce, že to, co předtím hravě zvládal, najednou nejde.

Začátkem sezóny jsme třeba přijali jednoho velice schopného, chytrého – inženýr to byl, ale veliký trémista. Ani ho nebudu jmenovat, abych mu nedělal osudu,

ale tomu jsme marně říkali: Pane Novotný, nebojte se... On nám vysloveně kazil

představení. Když měl rozsvítit, tak zhasnul a naopak, pletl magnetofonové pásy,

do pohádky Dlouhý, Široký a Krátkozraký například zničehonic pustil kulometnou

palbu. Děti v hledišti poznaly, že to do pohádky nepatří, kolega Vondruška to chtěl

zachránit a volal: Děti, to je datel! Ale děti dneska nevědí, co je datel, a kulomet

poznaly naprosto bezpečně.

Když už jsem u toho inženýra Bedřicha Novotného: jeho vinou došlo dokonce k dosti vážnému zranění jedné osoby, ke zranění hlavy. On měl na konci představení

ruční klikou zatáhnout oponu, ale byl tak vynervován, že se té kliky jen křehovitě

držel a třásl se po celém těle. Takže jsme ho nakonec museli udeřit tyčí. Dnes tu

máme čtvrtého uchazeče, je to pan Roman Měcháček.

(Svěrák se otočí k portálu a hovoří k uchazeči, kterého nevidíme.)

Tak pane Měcháčku, vy chcete pracovat v našem divadle, ano?

Měcháček (téměř neslyšně): Ano.

Svěrák: Dobře. A co vás vede k tomu, že se o tu práci ucházíte?

Měcháček: Já rád chodím do divadla...

Svěrák: Hlasitěji by to nešlo?

Měcháček: Ne.

Svěrák: Aha. Tak já to budu tlumočit. Pan Měcháček říká, že rád chodí do divadla.

Ale nespokojil jste se s tím, že jste tam chodil jenom jako divák, vidíte?

Měcháček: Ano.

Svěrák: Chtěl jste se na tom představení aktivně podílet.

Měcháček: Ano.

Svěrák: A nezatoužil jste stát se hercem?

Měcháček: Ne.

Svěrák: Ne. To je dobře. A co by vás tedy bavilo v divadle dělat?

Měcháček (málo srozumitelně): Já bych chtěl pracovat v divadle tak, aby mě nebylo vidět.

Svěrák: Aha. Tak to je neobvyklé přání. (k publiku) Že? Slyšeli jste všichni? Ne?

On chce pracovat v divadle tak, aby ho nebylo vidět. Ale aby byla vidět vaše

práce,
vidíte?

(Měcháček přikývne.)

Svěrák: Kde jste pracoval předtím?

Měcháček (nesrozumitelně): Na strašidelné dráze.

Svěrák: Na dráze. Teď jsem nerozuměl, říkal jste... na severozápadní...?

Měcháček: Na strašidelné.

Svěrák: Aha. Na strašidelné. To nepatří pod ČSD, zatím. A jako co jste tam pracoval, v jaké funkci?

Měcháček: Bral jsem klobouky.

Svěrák: Aha. Bral jste lidem klobouky. Ano. (k publiku) Rozumíte, jak ti lidé ve tmě na tom vozičku jedou, tak tady soudruh jim bral klobouky. Ale vraťte se, jak jste je, že?

Měcháček: Ano.

Svěrák: Vracel. Takže jste vlastně také pracoval v zábavním programu a také vskrytu, že jste nebyl vidět.

Měcháček: Ano. Protože kdybych byl vidět, tak by to nebylo tak strašidelné.

Svěrák: Ano. Kdybyste byl vidět, tak by to nebylo tak strašidelné. Tak teď přistoupíme k té praktické zkoušce. Vy jste si vytáhl otázku „začátek představení“. Tak

nám to ukažte. Uvedeme divadlo do stavu, v jakém bylo před začátkem představení, to znamená: v sále je světlo, na jevišti svítí jen pracák a opona je zavřená.

(Vše řečené se provede. Všichni účinkující se octnou za zavřenou oponou. Světlo v

sále zhasne, pak se - omylem - znovu rozsvítí; hned nato zhasne a rozsvítí se reflektory na oponu. Opona sebou začne škubat, avšak neotvírá se.)

Svěrák: Otevřít oponu!

(Oponou to znovu škubne.)

Otevřít oponu!

(Další marné pokusy. Svěrák jde za oponu zjistit, co se stalo. Po chvíli opět vyjde

na předscénu.)

Svěrák: Vážení přátelé, stala se taková malá nepříjemnost, že nejde otevřít oponu.

Tak chvíličku strpení, oni to snad naši chlapci dají do pořádku. (pauza) Vidíte, řeklo by se maličkost, ale v divadelním provozu to není maličkost. Na jiném pracovišti, když nejde otevřít opona, tak ten provoz se bez toho obejde. V továrně třeba.

Ale na divadle ne. Na divadle se kolikrát kvůli tomu musí i přerušit představení. A

to není nic příjemného. Představení sotva začne a přijde vedoucí souboru, omíluje

se a diváci jdou domů. A vstupné se v tom případě nevrací, to je na tom to smutné.

Protože část představení přece jenom již byla odehrána... V každém případě je to

sporné. Rozhodně by se nevracelo vstupné celé, s tím nepočítejte. A kdyby to chtěl

dát někdo k soudu, tak by ten spor nejspíš prohrál. Poněvadž ti herci mohou tvrdit,

že to představení odehráli, ale že je nebylo vidět. A ne jejich vinou. (Opona se

proderou vysoké štafle a technik, který je nese, je postaví na předscénu. Pak na ně

vyleze a cosi kutí na lanku opony.)

No, už to vypadá nadějně, už se na tom pracuje. To není ten technik, co ho zkoušíme, to je jeden z našich nejzkušenějších techniků. Jak jste u nás dlouho, pane Kotku?

Kotek: Třináctý rok.

Svěrák: Nechcete, abych vás přidržel?

Kotek: Můžete.

Svěrák: Protože, kdybyste spadl, tak by to nebylo nebezpečné jen pro vás. To byste

mohl zabít i několik lidí, tady v předních řadách.

Možná, že by diváky zajímalo, kde jste pracoval předtím?

Kotek: V údržbě veřejného osvětlení.

Svěrák: A proč jste odtamtud odešel?

Kotek: Kvůli závratím. Nesnáším práci ve vejškách.

Svěrák: Aha. Přátelé, než to kolega spraví, jednu milou zprávu. U příležitosti uvedení Cimrmanovy hry Dobytí severního pólu budeme o přestávce jako jediné divadlo v republice prodávat polárku. Samozřejmě ne my... (Technikovi spravujícím

oponu upadnou kleště.) Kotek: Moh byste mi podat ty kleště?

Svěrák: Jistě. (Sebere kleště a šplhá s nimi vzhůru.) Budou to prodávat jiní pracovníci, my jsme herci a nemůžeme tady dělat všechno. (To už je tak vysoko, že může

kleště dát technikovi do ruky.)

Kotek: Prosím vás, podržte mi to tady.

(Svěrák vyleze až nahoru a přidrží lanko.)

Svěrák: Vidíte - teď kdybychom spadli, tak bychom zabili dvojnásobný počet diváků než minule.

Kotek: Dobrý. Lezeme dolů.

(Slezou.)

Svěrák: Takže, přátelé, přece jen se to podařilo, můžeme tedy pokračovat.

Kotek: Bohužel, nejde to opravit. (Odejde se štaflema pryč.)

Svěrák: Aha, tak změna. Nejde to opravit. Že bychom tedy udělali přestávku a pokusili se...

(Z opony vyjde Hraběta a cosi mu polohlasně řekne.) Ano, to je dobrý nápad!

Kolegové navrhují, že by se přestěhovali před oponu, takže bychom mohli v programu

pokračovat. Čímž byste vlastně přišli jenom o tu hru. (Mezitím se už všichni vědci

se židlemi přesunuli před oponu. Jakmile poslední dosedne, opona se hladce otevře.) No prosím! A pak že to nejde. Co tomu bylo?

Kotek (vyjde z portálu): Vyžvejkaněj korybut.

Svěrák: Aha. Tak přátelé, byl to vyžvýkaný korybut. Ten nový technik, jste tam ještě?

Měcháček: Ano.

Svěrák: No, já myslím, jestli s tím kolegové budou souhlasit, že si nepočíná špatně, za tu oponu nemohl, ať pod dohledem pracuje.

(Všichni přisvědčují. Vtom zhasnou veškerá světla.)

Svěrák: Pane Kotku, jestli hledáte tyč, tak je u kliky. (Ozve se dutý úder a světla se

rozsvítí.)

A teď už se, vážení přátelé, věnujme hlavnímu tématu dnešního večera, totiž okolnostem, za jakých vznikla Cimrmanova hra „Dobytí severního pólu“.